

DADES GENERALS

Nom de l'assignatura: TUBERCULOSI EN PACIENTS IMMUNODEPRIMITS

Codi: 572081

Tipus : Obligatòria

Impartició: Dijous, en horari de 10-14 h i de 15:30-19:30 h, i divendres, en horari de 9-13 h, a la Sala de la Unitat de Tuberculosi del Hospital Universitari de Bellvitge (Campus Bellvitge), entre el 9 i 17 de Febrer de 2017

Departaments implicats: Ciències clíniques

Nom del professor coordinador:

Miguel Santin (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Núria Sabè (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona).

Membres de l'equip docent:

Miguel Santin (Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari de Bellvitge; Departament de Ciències Clíniques, Universitat de Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona)

Laura Muñoz (Servei de Medicina Interna; Parc Sanitari Hospital Sant Joan de Déu, Sant Boi de Llobregat, Barcelona)

Ángel Daniel Podzamczar (Servei de Malalties Infeccioses, Unitat de VIH i ITS de l'Hospital Universitari de Bellvitge L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona)

Maria Saumoy (Servei de Malalties Infeccioses, Unitat de VIH i ITS de l'Hospital Universitari de Bellvitge L'Hospitalet de Llobregat, Barcelona)

José Maria Miró (Servei de Malalties Infeccioses, Hospital Clínic; Departament de Medicina, Universitat de Barcelona, Barcelona)

María Asunción Moreno (Servei de Malalties Infeccioses, Hospital Clínic; Departament de Medicina, Universitat de Barcelona, Barcelona)

Laura Muñoz (Servei de Medicina Interna; Parc Sanitari Hospital Sant Joan de Déu, Sant Boi de Llobregat, Barcelona)

Crèdits ECTS: 3

Hores estimades de l'assignatura: 75

- **Hores presencials (classes magistrals, seminaris interactius, treball tutelat):** 42
- **Hores aprenentatge autònom (treball autònom):** 33

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS INSTRUMENTALS EN L'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA.

- Ser capaç de actuar col·legiadament amb altres especialistes i assessor-los en l'àmbit assistencial.
- Ser capaç de treballar en equips interdisciplinaris i de manera autònoma en recerca biomèdica.
- Ser capaç d'ensenyar i divulgar els coneixements a tot tipus d'audiència i en diferents idiomes.
- Ser capaç d'estar al dia dels coneixements científics rellevants en l'àmbit nacional i internacional.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.

- Ser capaç d'abordar de manera autosuficient el diagnòstic i tractament de potencials casos de tuberculosi en pacients immunodeprimits.
- Ser capaç de identificar els casos de tuberculosi amb presentació atípica en pacients immunodeprimits.
- Ser capaç d'assessorar altres especialistes en el maneig de la infecció tuberculosa latent per tal de prevenir el desenvolupament de malaltia activa en pacients immunodeprimits.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Objectiu general.

L'objectiu principal de l'assignatura és donar una formació específica en tuberculosi en el context de les diferents formes d'immunosuppressió (infecció pel VIH, tractament amb anti-TNFs, trasplantament d'òrgan sòlid i precursors hematopoètics), per tal de poder assessorar i treballar conjuntament amb els diferents especialistes implicats en aquestes patologies.

Objectius específics.

- Conèixer el risc de tuberculosi en els diferents tipus d'immunosupressió.
- Conèixer les formes clíniques, mètodes diagnòstics i tractament.
- Conèixer les avantatges i limitacions dels diferents mètodes diagnòstics radiològics i microbiològics.
- Conèixer les estratègies de diagnòstic i tractament de la infecció tuberculosa latent en els pacients immunodeprimits.

Bloc temàtic o de continguts de l'assignatura

Nº	Fecha	Horario	Título	Profesor	Idioma
1	9.02.17	10-12 h	Respuesta inmunitaria frente a M. tuberculosis. Terapias inmunosupresoras. (CM)	M. Santin	Inglés
2	9.02.17	12-14 h	TB en pacientes infectados por el VIH. (CM)	M. Saumoy	Castellano
3	9.02.17	15:30-17:30 h	TB en pacientes con trasplante. (CM)	N. Sabé	Catalán
4	9.02.17	17:30-19:30 h	TB en pacientes con terapias biológicas. (CM)	L. Muñoz	Inglés
5	10.02.17	9-11 h	Síndrome inflamatorio de reconstitución inmune. (SeT-P)	J.M. Miró	Inglés
6	10.02.17	11-13 h	Casos clínicos TB en trasplante. (SeC)	A. Moreno	Castellano
7	16.02.17	10-12 h	Interacciones de los fármacos antituberculosos con los inmunosupresores. Papel de la Rifabutina. (SeT-P)	N. Sabé	Catalán
8	16.02.17	12-14 h	Interacciones de los fármacos antituberculosos con los ATRV. (SeT-P)	D. Podzamczewski	Inglés
9	16.02.17	15:30-17:30 h	Casos clínicos TB en VIH. (SeC)	M. Saumoy	Castellano
10	16.02.17	17:30-19:30 h	Casos clínicos TB en pacientes con terapia biológica. (SeC)	M. Santin	Inglés
11	17.02.17	9-11 h	Prevención de la TB en pacientes inmunodeprimidos. (CM)	M. Santin	Catalán

CM= Clase magistral; SeT-P= Seminario teórico-práctico.

Metodologia i organització general de l'assignatura

1. Classes magistrals. Seran classes presencials de 2 hores de durada. En elles s'entrarà en profunditat en el tema a tractar i donant un marge ampli per discussió amb els alumnes i resolució de dubtes (5 classes= 10 hores).

2. Seminaris teòric-pràctics. Seminaris de 2 hores. En aquest format es desenvoluparan temes que per les seves característiques tenen un component que s'adapta a la presentació de casos pràctics per il·lustrar el tema, però que requereixen explicació teòrica (4 seminaris= 8 hores).

3. Seminaris de casos. Seminaris de de 2 hores de durada en els que es presentaran casos clínics il·lustratius de diferents punts d'interès diagnòstic, epidemiològic o terapèutic (3 seminaris= 6 hores).

4. Treball tutelat. Treball tutelat sobre un tema de l'assignatura, prenent com a base les classes magistrals. Se'ls proporcionarà la bibliografia adient per a desenvolupar-lo (20 hores).

5. Treball autònom. L'alumne recollirà en un portafoli (l'haurà de presentar no més tard de 2 setmanes d'acabar l'assignatura) les activitats realitzades i les habilitats adquirides en l'assignatura (33 hores).

Avaluació

1. Assistència i grau de participació a les classes i els seminaris 50%

2. Treball tutelat 40%

3. Portafoli 10%

Per tal de aprovar l'assignatura s'han de fer les 3 activitats.

Fons d'informació bàsica

Material que es proporcionarà.

1. Guía de la tuberculosis para médicos especialistas 2003. José A. Caminero Luna, Unión Internacional Contra la Tuberculosis y Enfermedades Respiratorias (UICTER).

2. Grupo de trabajo de la Guía de Práctica Clínica sobre el Diagnóstico, el Tratamiento y la Prevención de la Tuberculosis. Centro Cochrane Iberoamericano, coordinador. Guía de Práctica Clínica sobre el Diagnóstico, el Tratamiento y la Prevención de la Tuberculosis. Plan de Calidad para el Sistema Nacional de Salud del Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut (AIAQS) de Catalunya; 2009. Guías de Práctica Clínica en el SNS: AATRM Nº 2007/26.

3. Material de les classes en format pdf (Campus virtual).

4. Referències actualitzades i resum dels casos clínics pels seminaris.

Bibliografia rellevant i altres fonts d'informació.

1. Aaron L, Saadoun D, Calatroni I, et al. Tuberculosis in HIV-infected patients: a comprehensive review. *Clin Microbiol Infect* 2004; 10: 388–398.
2. Masur H, Brooks JT, Benson CA, et al. Prevention and Treatment of Opportunistic Infections in HIV-Infected Adults and Adolescents: Updated Guidelines From the Centers for Disease Control and Prevention, National Institutes of Health, and HIV Medicine Association of the Infectious Diseases Society of America. *Clin Infect Dis* 2014;58:1308-11.
3. Müller M, Wandel S, Colebunders R, et al. Immune reconstitution inflammatory syndrome in patients starting antiretroviral therapy for HIV infection: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Infect Dis* 2010;10:251-61.
4. Santin M, Muñoz L, Rigau D. Interferon- γ Release Assays for the Diagnosis of Tuberculosis and Tuberculosis Infection in HIV-Infected Adults: A Systematic Review and Meta-Analysis. *PLoS ONE* 2012;7: e32482. doi:10.1371/journal.pone.0032482.
5. Aguado JM, Torres-Cisneros J, Fortun J, et al. Tuberculosis in Solid-Organ Transplant Recipients: Consensus Statement of the Group for the Study of Infection in Transplant Recipients (GESITRA) of the Spanish Society of Infectious Diseases and Clinical Microbiology. *Clin Infect Dis* 2009; 48:1276–84.
6. Meije Y, Piersimoni C, Torres-Cisneros J, et al. Mycobacterial infections in solid organ transplant recipients. *Clin Microbiol Infect* 2014;20 (Suppl 7):89-101.
7. Muñoz L, Casas S, Juanola X, et al. Prevention of Anti-Tumor Necrosis Factor-Associated Tuberculosis: A 10-Year Longitudinal Cohort Study. *Clin Infect Dis* 2015;60:349-56.